

ENCYKLOPEDIA Powszechna.

LISTA WSPÓŁPRACOWNIKÓW

którzy dotychczas przyjęli udział w tém dziele.

Adamowicz Adam Dr.
 Alexandrowicz Jerzy.
 Ancey Władysław Ludwik.
 Balinski Michał.
 Baranowski Andrzej Jan.
 Baranowski Jan.
 Barcz Sudok, Ksiądz.
 Bartoszewicz Adam.
 Bartoszewicz Julian.
 Belza Józef.
 Bentkowski Władysław.
 Berdum Feliks.
 Berkowicz Leopold.
 Beyer Karol.
 Biernacki Cezary.
 Bliński Józef.
 Bleszczyński Julian.
 Błazynski Stanisław.
 Bujnicki Kazimierz.
 Chodyski Adam.
 Chodźko Ignacy. †
 Chłucki Teofil.
 Cohn A. F.
 Cybulski Wojciech Dr. filoz.
 Dawid Wincenty.
 Dawidowski Teodor.
 Domanski Ludwik.
 Dutkiewicz Wincenty.
 Estreicher Karol.
 Felinska Kwa. †
 Fisz Zenon.
 Flatna Henryk.
 Funkenstein Antoni.
 Gawarecki Zygmunt.
 Gebauer Jan.
 Gliczyski Adam Dr.
 Göhling Karol Ferd. Dr.
 Goldman Leon.
 Grajnert Józef.
 Grąbcewski Adam.
 Gregorowicz Jan Ksenty.
 Hiler Józef.
 Hoyer A. Dr.
 Hubert Leopold.
 Huczynski W.
 Jacholkowski Grzegorz.
 Jarochoński Kazimierz.
 Jasinski Jan.
 Jenike Ludwik.
 Jocher Adam. †
 Jurkiewicz Karol.
 Kaczkowski Karol Dr.
 Kaczowski Zygmunt.
 Kalinka Kazimierz.
 Kaszewski Kazimierz.
 Kirkor Adam.

Kolberg Oskar.
 Kondratowicz Ludwik. †
 Konopacki Szymon.
 Korzeniowski Józef. †
 Korzeniowski Hipolit Dr.
 Kowalewski Józef.
 Krajewski Rafał.
 Kraszewski Józef Ignacy.
 Kraszewski Kajetan.
 Kremer Józef.
 Kuczyński Stefan Dr.
 Langessa Jan Dr.
 Langowski Marcelli Dr.
 Leleweł Joachim. †
 Lesser Alexander.
 Lewestam Fr. Henryk.
 Lieder Jan.
 Litpop Karol.
 Lipnicki A., Ksiądz.
 Łabęcki Hieronim. †
 Łepkowski Józef.
 Muchczyński K.
 Maciejowski Franciszek.
 Majer Józef Dr.
 Malinowski Fran. Xaw., Ksiądz.
 Maly J.
 Marcinkowski Antoni.
 Mączyski Józef.
 Miecznikowski Alexander.
 Mieczyski Adam.
 Mikulski F.
 Morawski Szczepny.
 Morzycki Antoni.
 Mossbach August.
 Neake Nakęski Adolf.
 Niefeld Danijel.
 Neugebauer Ludwik Dr.
 Nowakowski Edward.
 Nowakowski Ferdinand.
 Otto Leopold, Pastor.
 Pankiewicz Jan.
 Papłowski Jan.
 Paprocki Emeryk.
 Perkowski Piotr.
 Perwolf Józef.
 Pęczarski Nikodem.
 Pietruszński Ludwik.
 Piutowski Szymon. †
 Piwarski Jan Felix. †
 Plebanski J. K. Dr.
 Pohls Edmund. †
 Polujanski Alexander.
 Porajski Severyn.
 Pracki Józef.
 Prażmowski Adam.

Prokopowicz Wincenty.
 Przyalgowski W. Ksiądz.
 Przytarski Alexander Dr.
 Przyborowski J.
 Przytarski Stanisław.
 Puchewicz Alfons.
 Rakowski Xawery Dr.
 Rogulewicz Antoni.
 Rogulski Leon.
 Rogiński Kazimierz.
 Rosen Matyas.
 Rzeuski Paweł, Ksiądz.
 Sawinicz Jan.
 Seifman Piotr.
 Serwatowski Walerjan, Ksiądz.
 Skimborowicz Hipolit.
 Skłodowski Władysław.
 Skobel Fryderyk Dr.
 Skupieński Julian.
 Stancianowski Jan Chryzostom.
 Stankowski Wincenty.
 Staszewski Fran. Marzymil.
 Staszewski Leon Dr.
 Staszewski A.
 Staszewski F.
 Staszewski T.
 Staszewski Henryk.
 Syr Szymon.
 Syryj Józef.
 Syryj Wiktor Dr.
 Syryj Władysław Ksiądz.
 Syryj Joachim.
 Szymanowski Michał.
 Szymanski Xawery.
 Szyzko Bohusz Michał.
 Taczanowski Władysław.
 Trzetrzewiński Wojciech.
 Urbanowski Wojciech Dr.
 Watecki Antoni.
 Wedeman Teodor.
 Wężyk Franciszek.
 Widman Karol.
 Wiszniewski Michał.
 Wiszniewski Adam.
 Wójcicki Kazim. Władysław.
 Wolinski Adolf.
 Wolski Ludwik.
 Wrotnowski Antoni.
 Wrzesniowski Wincenty. †
 Wrzesniowski August.
 Wydrzyński Klemens.
 Wyżyski Józef, Ksiądz.
 Zieliński Gustaw.
 Zieliński Wiktoryn.
 Zochowski Feliks.

ENCYKLOPEDIA POWSZECHNA.

TOM CZTERNASTY

(Kamil.—Kodeń.)

Homo sum, humani nil a me alienum esse puto.

TERENCYJUSZ.

Człowiekiem jestem, a wszystko cokolwiek ludzkość
obchodzi, nie powinno mi być obojętnem.

WARSZAWA.

Nakład, druk i własność S. Orgelbranda, Księgarza i Typografa.

1863.

Wolno drukować z warunkiem złożenia w Komitecie Cenzury,
po wydrukowaniu, prawem przepisanej liczby egzemplarzy.

w Warszawie dnia 11 (23) Września 1863 roku.

P. o. Cenzora, J. Rogalski.

14501-57



1932 K 2434

K.

Kapilorek (*Adiantum Capillus veneris* Lin.), zwany także *włoskami Matki Bożej* lub *złoto-włosem*, jest to dosyć piękna paproć, rosnąca po wilgotnych szczelinach skał, w całej niemal Europie południowej, a używaną od niepamiętnych czasów i dziś jeszcze w formie ziela i syropu, jako lek pod nazwą kapilorku (*herba Capillorum veneris*) lub ulepku kapilarkowego (*surupus Capillorum veneris*), w katarach i zatkaniach trzewiów, jako środek otwierający, pobudzający poty i nieco wzmacniający, zwłaszcza też u małych dzieci. Poznać go można po korzeniu czyli kłębie poziomym, rozgałęzionym i po listowiu czyli liściach podwójnie lub trzy razy pierzastych, do 1-ej stopy wysokich, gładziuchnych, o trzonku czyli ogonku cienkim, lśnącym, czarno-cisowym, w czerwono-wpadającym, a listeczkach przewrotnie— jajowatych, w podstawie klinowatych, w wierzchołku, zwłaszcza te, które kupki zarodnikowe czyli nasiona posiadają, nierówno poszczepanych, płonnych zaś czyli bezzarodnikowych karbowanych. Kapilorek tak jak wszystkie paprocie należy do działu roślin bezkwiatowych, a rozmnaża się za pomocą tak zwanych zarodników czyli nasionek, które się na brzegu wierzchołkowym listeczków w czasie pory letniej wytwarzają. W składzie swym chemicznym zawiera garbnik i gorzki pierwiastek. Sam posiada słaby zapach, rozarty zaś wydaje woń aromatyczną. W smaku z początku słodkawy, później ściągający i gorzkawy. W cieplarniach naszych hodują jeszcze dla ozdoby bardzo wiele gatunków z rodzaju *Adiantum*, jak np. *A. pedatum* Lin.; *A. reniforme* Lin.; *A. traperiforme* Lin.; *A. aethiopicum* Lin.; *A. macrophyllum* Swar.; *A. microphyllum* Kaulf.; *A. lucidum* Swar.; *A. falcatum* Swar.; *A. cristatum* Lin.; *A. polyphyllum* Willd. i w. i., a to z przyczyny pięknej zieloności i kształtności listków. F. Be.

Kapiona, materia złotem przerabiana, jakby nakapana. Instruktarz celny litewski oznacza cło od każdego łokeia kapiony.

Kapistran Jan (święty). Urodził się dnia 23 Czerwca 1385 r. w Capistra, miasteczku w Abruzzach. Poświęciwszy się z zapalem nauce prawa w Peruzyjum, wszedł w służbę Władysława, króla sycylijskiego, zyskał wkrótce imię znakomitego urzędnika, tudzież wielką wziętość u monarchy i narodu. W czasie zatargów króla z miastem Peruzyjum, dostawszy się w ręce nieprzyjaciół, wtrącony był do więzienia, gdzie doświadczył tak wielkiej nędzy,